



BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

Samordnet opptak i kommunale og private barnehager

Rapport fra undersøkelse blant
kommunene og private barnehager



Februar 2004

Innhold:

	Side
Om undersøkelsen	3
Oppsummering	6
Andel kommuner som har hatt samordnet opptak før den nye bestemmelsen trådte i kraft	7
Erfaringer fra samordning mellom kommuner og private barnehager	8
Hva har fungert godt	9
Hva har ikke fungert godt nok	10
Informasjon om den nye bestemmelsen om samordnet opptak	11
Viktigste informasjonskilde om samordningen for kommunene	11
Om informasjonen til kommunene har vært tilstrekkelig	12
Om kommunene har informert de private barnehagene	14
Hvordan kommunene har informert de private barnehagene	15
Om informasjonen fra kommunene har vært tilstrekkelig	16
Samarbeid i forbindelse med samordnet opptak	17
Invitasjon til samarbeid	17
Skriftlig avtale mellom kommunen og de private barnehagene	18
De private barnehagenes deltakelse i prosessen	19
De private barnehagenes innflytelse på hvordan samordningen skal skje	20
De private barnehagenes innflytelse	20
Om samordningen har medført endring i opptakskriterier	21
Holdninger til samordnet opptak	22
Oppfattede fordeler med samordnet opptak	24
Oppfattede ulemper med samordnet opptak	26
Andel kommuner der opptaket for barnhageåret 2004/2005 vil bli samordnet	28
Om samordningen inkluderer alle barnehager innenfor kommunen	29
Informasjon til brukerne om det samlede barnehagetilbudet	30
Andel kommuner som benytter felles søknadsskjema	31
Om utvalget	32

Vedlegg: Spørreskjema til kommunene

Spørreskjema til de private barnehagene

Om Undersøkelsen

Bakgrunn for undersøkelsen

- ✓ 4. juli 2003 trådte det i kraft en ny bestemmelse i barnehageloven, som gir kommunene en plikt til å legge til rette for en samordnet opptaksprosess for alle kommunale og ikke-kommunale barnehager i kommunen. Den nye bestemmelsen i § 7 a forventes å bli fulgt opp i kommunene fra barnehageåret 2004/2005.
- ✓ Barne- og familiedepartementet (BFD) ønsker god og systematisk informasjon om hvordan lovbestemmelsen følges opp i kommunene. BFD engasjerte derfor TNS Gallup til å gjennomføre en kartlegging i alle landets kommuner og i et større utvalg private barnehager.

Spørreskjemaet

- ✓ TNS Gallup utformet spørreskjemaet på bakgrunn av informasjon gitt på møte med BFD og det som står om samordnet opptak i barnehageloven og dens merknader. Ved utformingen av spørreskjemaet ble det også sett på eksempler fra kommuner som allerede har samordnet opptak. Det ble gjennomført en pilot-test av spørreskjemaene blant 10 kommuner og 10 private barnehager for å prøve ut hvordan spørreskjemaet fungerte i målgruppen.
- ✓ I forkant av undersøkelsen ble det sendt ut en orientering om undersøkelsen fra BFD til kommunene.
- ✓ Intervjuet med kommunene tok rundt 7 minutter, mens intervjuet med de private barnehagene var på ca 5 minutter.

Utvalg og datainnsamling

- ✓ Det var pr 01.01.04. 281 kommuner som hadde både kommunale og private barnehager. Det ble oppnådd intervju med 228 kommuner. Dette er en svarandel på 81 prosent.
- ✓ Det ble benyttet SSBs liste over private barnehager (både vanlige barnehager og familiebarnehager). Etter vasking og oppdatering av listen var 2818 private barnehager på lista. Det ble ringt til 1176 private barnehager, det ble gjennomført intervju med 501 av dem. Frafallet skyldtes: Ikke svar etter 10 kontaktforsøk (480), fikk ikke tak i rett person (16), avtaler lenger frem i tid (117), teknisk feil (58), avbrutt intervju (3) og nekt (1).

Intervjutidspunktet

Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet 26. januar.-6. februar 2004.

Ansvarlig for undersøkelsen

Hos TNS Gallup har seniorkonsulent Ingunn Bekken Sjøholm hatt ansvaret for undersøkelsen. Hun har også skrevet rapporten.

Oppsummering

- Halvparten av kommunene har hatt samordnet opptak allerede før den nye bestemmelsen i Barnehageloven trådte i kraft. Halvparten av disse kommunene har hatt samordnet opptak fra 2000 eller tidligere.
- Blant de kommunene som har hatt samordnet opptak oppgir 97 prosent at erfaringene med dette er gode. Også 79 prosent av de private barnehagene som har vært med på samordnet opptak har positive erfaringer med samordningen.
- Kommunene trekker frem bedre oversikt over tilbud og etterspørsel etter barnehageplass, lettere å planlegge tilbudet og fordel for brukerne som de mest positive erfaringene for kommunen. De private barnehagene nevner oftest godt samarbeid med kommunen, mer stabil tilgang på barn, arbeidsbesparende for barnehagen og god informasjon fra kommunen som de positive erfaringene.
- De få private barnehagene som har hatt dårlige erfaringer med samordnet opptak, viser til at kommunen bruker lang tid, mangel på informasjon fra kommunen og at kommunen har prioritert sine barnehager fremfor de private.
- Brev fra BFD har vært den viktigste informasjonskilden for 69 prosent av kommunene i deres arbeid med samordnet opptak. En fjerdedel nevner også informasjon på ODIN/BFDs nettside.
- 68 prosent av kommunene mener at den informasjonen de har fått fra BFD og fylkesmannen har vært tilstrekkelig til å iverksette samordnet opptak. De kommunene som ikke synes informasjonen har vært tilstrekkelig, mener at informasjonen burde innehold mer om hvordan samordningen skal gjøres i praksis, og bruk av eksempler på gjennomføring. Det fremkommer også at noen synes informasjonen burde kommet tidligere.
- To tredjedeler av kommunene har innkalt alle styrerne til møte om samordnet opptak. 10 prosent av kommunene har ikke informert de private barnehagene særskilt om bestemmelsen om samordnet opptak. Dette er hovedsakelig kommuner som allerede har samordnet opptak.
- 8 av 10 barnehager oppgir å ha fått informasjon fra kommunen om den nye bestemmelsen i barnehageloven om samordnet opptak. 83 prosent av de som har mottatt informasjon fra kommunen mener denne har vært tilstrekkelig til å ta del i samordnet opptak.
- 73 prosent av de private barnehagene har blitt invitert til samarbeid med kommunen om etablering av samordnet opptak.

Oppsummering

- ▶ En tredjedel av kommunene har laget skriftlige avtaler med de private barnehagene om hvordan samordningen skal foregå.
- ▶ 73 prosent av kommunene mener at de private barnehagene har deltatt i stor eller svært stor grad i utformingen av hvordan det samordnede opptaket skal skje. Tilsvarende er det 54 prosent av de private barnehagene som mener de har hatt stor eller svært stor innflytelse på hvordan samordningen skal foregå. 16 prosent av de private barnehagene mener de har hatt liten eller ingen innflytelse på dette.
- ▶ 15 prosent av de private barnehagene oppgir at de har endret sine opptakskriterier som følge av samordningen med kommunen.
- ▶ Et klart flertall av de private barnehagene er positive til formålet med samordnet opptak, 72 prosent er svært eller ganske positive til dette. Tilsvarende andel blant kommunene er 95 prosent.
- ▶ Bedre oversikt over barnehage tilbudet er den største fordelen kommunene ser med samordning. At det blir lettere å få barn til ledige plasser er det flest private barnehagene nevner som fordelen ved samordning.
- ▶ 64 prosent av kommunene og 51 prosent av de private barnehagene kan ikke komme på noen ulempe med samordnet opptak. Merarbeid er den ulempen flest kommuner nevner, mens tap av myndighet over hvem som skal få plass i barnehagen er den ulempen de private barnehagene oftest trekker frem.
- ▶ Opptaket for barnehageåret 2004/2005 vil bli samordnet i 92 prosent av kommunene. 80 prosent av de kommunene som ikke tidligere har hatt samordnet opptak vil starte med dette nå.
- ▶ Halvparten av de som ikke vil gjennomføre samordnet opptak fra 2004/2005 begrunner dette med kort tidsfrist.
- ▶ 86 prosent av de kommunene som skal gjennomføre samordnet opptak fra 2004/2005 vil inkludere alle barnehagene i kommunen i ordningen. 98 prosent vil inkludere familiebarnehagene.
- ▶ 87 prosent av kommunene som skal ha samordnet opptak i 2004/2005 har hatt fells annonsering for det samlede tilbudet i lokalavis, kommuneavis eller lignende. 78 prosent har også denne informasjonen tilgjengelig på kommunenes internettsider.
- ▶ 90 prosent av kommunene som skal ha samordnet opptak i 2004/2004 skal benytte felles søknadsskjema for private og kommunale barnehager.

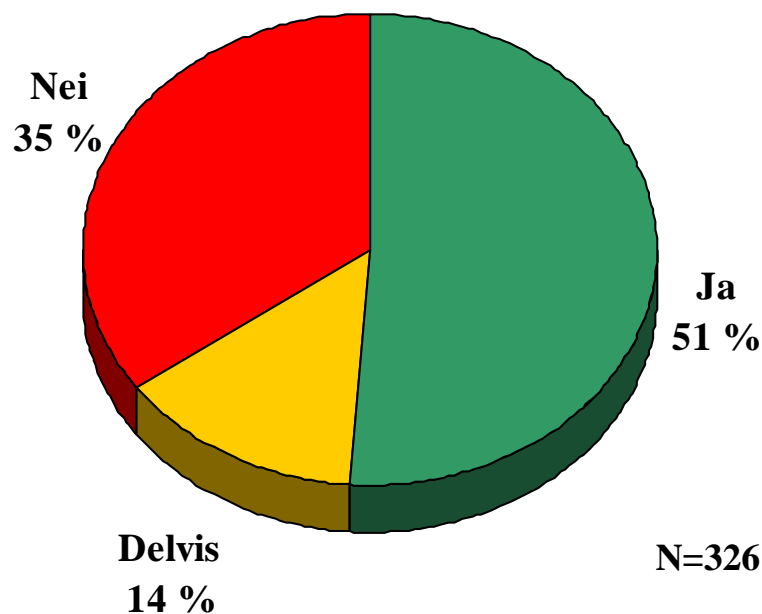
Oppsummering

- ▶ De kommunene og de private barnehagene som har gjennomført samordnet opptak tidligere er mer positive til ordningen enn de som ikke har gjennomført dette ennå. De private barnehagene som har vært med på samordnet opptak tidligere opplever bedre informasjon fra kommunen og større innflytelse på utformingen av hvordan samordnet opptak skal skje. Dette tyder på at samordnet opptak er en ordning som må "gå seg til", og der man etter hvert finner frem til løsninger som er til beste for alle parter.

- ▶ Eksempler på gode løsninger er:
 - ✓ Kommunen gir de private barnehagene kontinuerlig og automatisk informasjon om søkerlister og ledige plasser
 - ✓ Felles styremøter for alle barnehager i kommunen
 - ✓ Kommunen gir støtte til de private barnehagene som tar inn barn med særskilte behov
 - ✓ Kommunen er tilgjengelig for de private barnehagene
 - ✓ Kommunen legger til rette for tilgang til felles datanett med oversikt over søkerlister
 - ✓ Kommunen tar alle med på råd, også familiebarnehagene
 - ✓ Felles informasjon og "markedsføring" av alle barnehagene til brukerne
 - ✓ Ved tildeling av plasser blir kommunale og private barnehager likt prioritert

Andel kommuner som har hatt samordnet opptak før den nye bestemmelsen trådte i kraft

Den nye paragraf 7a i barnehageloven gir kommunene ansvar for å legge til rette for en samordnet opptaksprosess for kommunale og private barnehager i kommunen. Noen kommuner har gjennomført samordnede opptak allerede før loven trådte i kraft. Har din kommune gjort dette?



✓ Halvparten av kommunene har hatt samordnet opptak allerede før den nye bestemmelsen i Barnehageloven trådte i kraft.

✓ Det er de minste kommunene med under 3.000 innbyggere som i minst grad har hatt samordning tidligere. Det har ingen betydning hvilken andel de private barnehagene utgjør av totalt andel barnehager i kommunen.

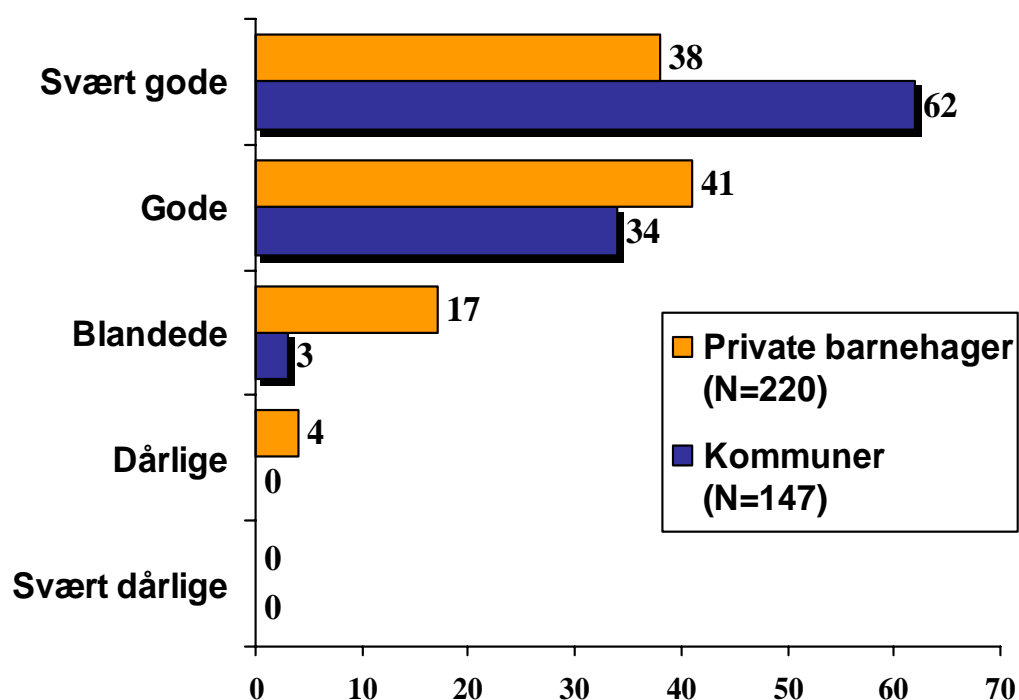
✓ Blant de kommunene som har full barnehagedekning er det noen færre som har hatt samordnet opptak tidligere. Andelen blant disse er 60 prosent (ja + delvis), mot 68 prosent blant kommunene som ikke har full barnehagedekning.

✓ Det er også en betydelig andel kommuner som har hatt samordning i flere år. Av de kommunene som har hatt samordning er det 50 prosent som innførte dette i 2000 eller tidligere.

✓ Dess mindre andel private barnehager, jo tidligere har kommunen begynt med samordnet opptak i barnehagene.

Erfaringer fra samordning mellom kommuner og private barnehager

Til de som har hatt samordnet opptak tidligere:
Hva er kommunens/barnehagens erfaringer med samordningen?



✓ 97 prosent av kommunene og 79 prosent av de private barnehagene har gode erfaringer med samordnet opptak.

✓ Det er de mellomstore kommunene med mellom 20.000 og 90.000 innbyggere som har de beste erfaringene med samordnet opptak.

✓ Andel private barnehager påvirker ikke erfaringene kommunen har gjort med samordnet opptak. Det gjør heller ikke barnehagedekningen.

✓ Det er private barnehager i de store kommunene med over 90.000 innbyggere som har de dårligste erfaringene med samordnet opptak. Sett fra barnehagenes synsvinkel, er det kommunene med 3.000 til 9.000 innbyggere som har greid samordningen best.

✓ Det er menighets/trossamfunnsbarnehagene som har de beste erfaringene fra samordningen, mens de foreldredrevne og privateide (heriblant familiebarnehagene) har noe mindre positive erfaringer. Det er imidlertid også i disse barnehagene et flertall som har gode erfaringer.

Hva har fungert godt

Til de som har hatt samordnet opptak tidligere: Hva har fungert godt?

Kommunene – eksempler på gode erfaringer:

- ✓ **Bedre oversikt** – lettere å gi barna og deres foreldre deres førstevalg
- ✓ **Felles møter** med alle styrerne i både kommunale og private barnehager
- ✓ **Lettere å planlegge barnehagetilbudet**
- ✓ **Mer effektivt for foreldrene, får raskere svar og bare ett svar**
- ✓ Felles søknadsskjema
- ✓ Enklere å gi barna tilbud i sitt nærområde
- ✓ Større frihet for brukerne
- ✓ Brukerne blitt mer fornøyde
- ✓ Lettere å få søsken samlet i samme barnehage
- ✓ Bedre utnyttelse av det eksisterende barnehagetilbudet
- ✓ Alle barnehagene fått bedre kjennskap til hverandre
- ✓ Mindre dobbeltarbeid – mindre papirarbeid for barnehagene
- ✓ God fordeling av barna
- ✓ Felles venteliste
- ✓ Private barnehager tatt imot barn med spesielle vansker, blitt plassert der den spesialpedagogiske kompetansen har vært best
- ✓ Fått fylt opp plasser i private barnehager der de hadde problemer med dette
- ✓ Tilgang til samme database for alle barnehagene
- ✓ Likebehandling/ rettferdig behandling av barnehager –og av brukere
- ✓ God dialog med de private, felles forståelse for å gi plass til de som er prioritert
- ✓ Samordning av frister

Private barnehager - eksempler på gode erfaringer:

- ✓ **Godt samarbeid med kommunen/ god dialog med kommunen**
- ✓ **Mer stabil tilgang til barn**
- ✓ **Arbeidsbesparende:**
 - kommunen sender ut brev til alle som har søkt
 - barnehagen slipper mange runder med tilbudsbrev
 - får ferdige lister over de som ønsker plass
 - færre tar kontakt (telefon/møter opp) for å høre om ledige plasser.
- ✓ **God informasjon**, får automatisk tilsendt søkerlister, ukentlig oppdatering av søkerlister pr e-post, får beskjed når noen ønsker plass, kommer inn på felles datanett
- ✓ Felles opptaksmøter, felles møter med alle styrerne
- ✓ Kommunen har tatt seg av papirarbeidet
- ✓ Barnehagen har bare en instans å forholde seg til (i stedet for alle søkerne)
- ✓ Fikk oppfylt alle våre kriterier/ hver barnehage får ha sitt særpreg
- ✓ Blir prioritert på samme måte som kommunale barnehager, mer likebehandling
- ✓ Alle blir tatt med på råd, ingen styring "ovenfra og ned"
- ✓ Bidratt til bedre samarbeid med helsestasjon og barnevern

Hva har ikke fungert godt nok

**Til de som har hatt samordnet opptak tidligere:
Hva har ikke fungert godt nok?**

Kommunene – eksempler på dårlige erfaringer:

Ingen kommuner fikk spørsmålet, da ingen oppgav at erfaringen med samordning var dårlig.

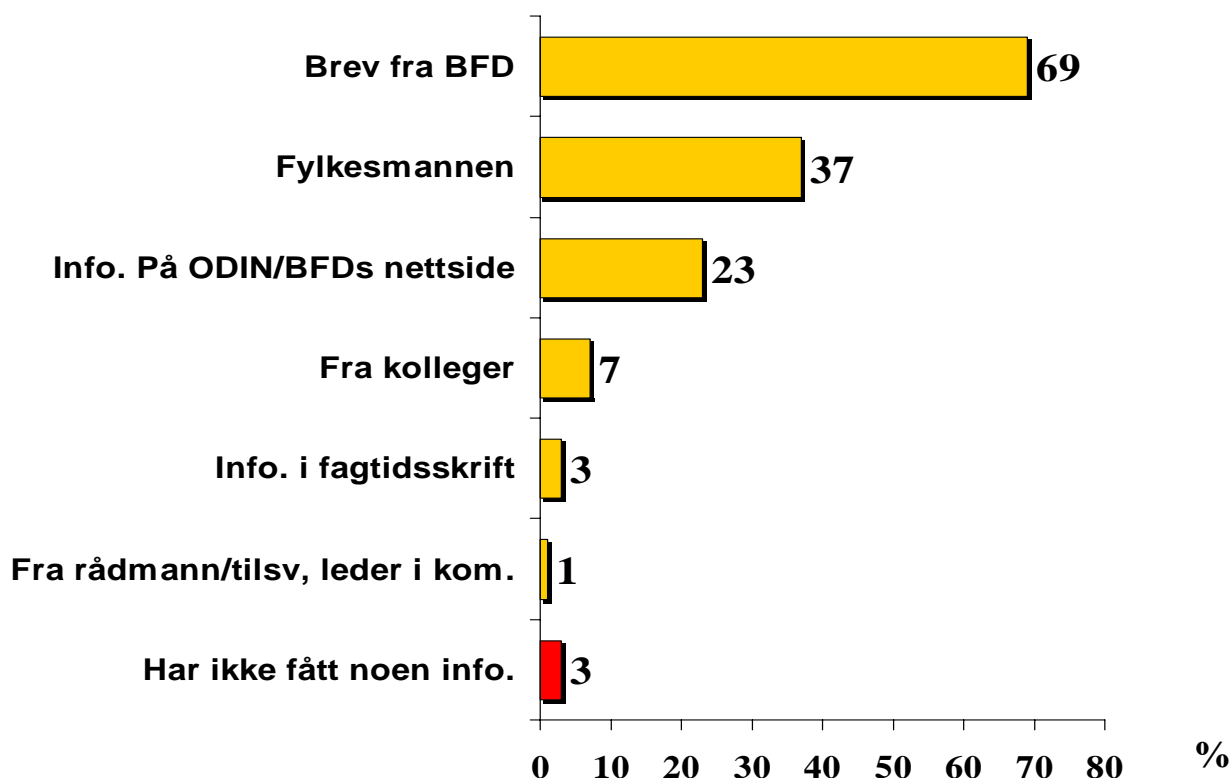
Private barnehager - eksempler på dårlige erfaringer:

8 private barnehager har svart på spørsmålet. Deres svar var følgende:

- ✓ Samarbeidet mellom private barnehager og kommunen
- ✓ Kommunen bruker lang tid til administrasjon. Informasjon blir forsinket og/eller blir borte.
- ✓ Søknadsskjema
- ✓ De kommunale barnehagene fyller opp plassene sine først, deretter får vi oversikt over de som ikke har fått tilbud der.
- ✓ Kommunen prioriterer sine barnehager fremfor de private
- ✓ Ventelister fungerer ikke, vært rotete
- ✓ Dårlig kommunikasjon mellom oppvekst/kultur og de private barnehagene
- ✓ Kommunen har gjennomført bestemmelsen uten at våre kriterier er blitt hørt

Informasjon om den nye bestemmelsen om samordnet opptak

Hva har vært de viktigste kildene til informasjon om den nye bestemmelsen om samordning av barnehageopptaket?

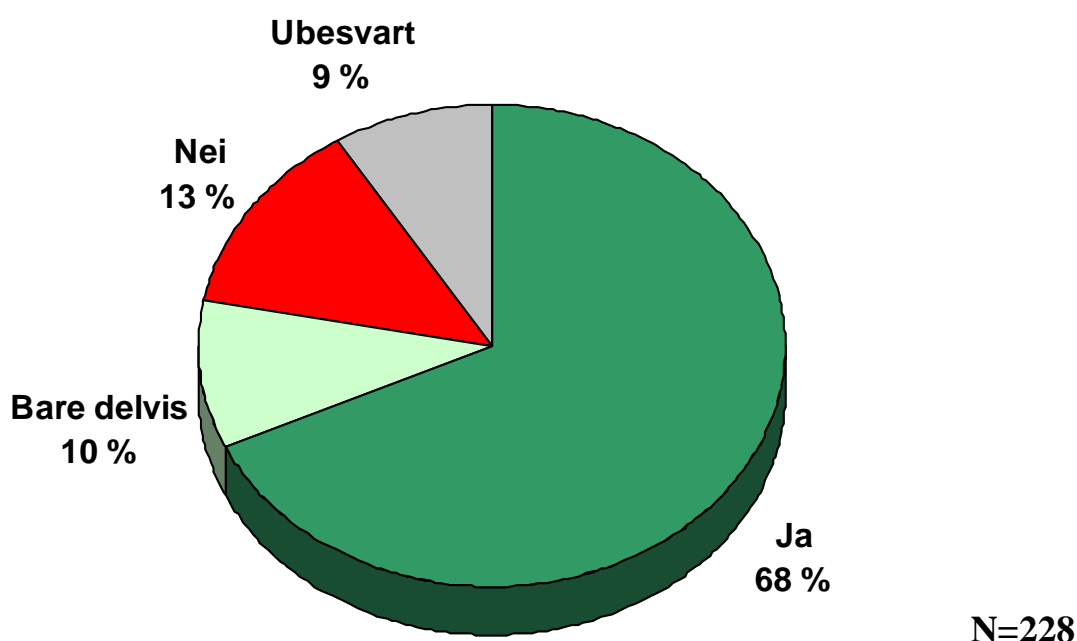


N=228

- ✓ **Brev fra BFD har vært en av de viktigste informasjonskildene til den nye bestemmelsen i 70 prosent av kommunene.**
- ✓ Fylkesmannen er deretter den kilden flest kommuner nevner. Det er også verdt å merke seg at nær en fjerdedel av kommunene har informasjon fra BFD på Internett som en av sine viktigste informasjonskilder.
- ✓ Det er kommuner på Sørlandet som i størst grad har søkt informasjon på BFDs nettsider. 33 prosent av kommunene her har dette som en av sine viktigste informasjonskilder. Kommuner i Nord-Norge oppgir i mindre grad fylkesmannen enn kommuner i resten av landet. Kun 15 prosent av kommunene i Nord-Norge svarer fylkesmannen.
- ✓ Kommunestørrelse, andel private barnehager og hvorvidt man har hatt samordnet opptak tidligere har mindre betydning for hvilke informasjonskilder man oppgir.

Om informasjonen til kommunene har vært tilstrekkelig

Synes du at den informasjonen du har fått fra departementet og fylkesmannen har vært tilstrekkelig til å kunne iverksette samordnet opptak i din kommune?



✓ **68 prosent av kommunene mener at informasjonen fra BFD og fylkesmannen har vært tilstrekkelig til å iverksette samordnet opptak.**

✓ Kommunene i Sogn og Fjordane er mest fornøyde med informasjonen de har fått, mens kommunene i Akershus er de minst fornøyde. Andelen som synes informasjonen har vært tilstrekkelig er hhv. 85 og 43 prosent i disse fylkene.

✓ Kommuner der de private barnehagene utgjør over 50 prosent av barnehagetilbudet i kommunen er noe mindre fornøyde enn kommuner der de kommunale barnehagene er i flertall. Andelen som synes informasjonen har vært tilstrekkelig er hhv. 60 og 75 prosent.

✓ Blant kommunene som ikke tidligere har hatt samordnet opptak er det 20 prosent som svarer "nei", informasjonen ikke har vært tilstrekkelig. Denne andelen er 10 prosent blant de som har hatt samordnet opptak.

✓ 9 prosent av kommunene kunne ikke svare på spørsmålet. Dette kan henge sammen med at mange allerede har samordnet opptak, og har derfor ikke søkt eller lagt merke til informasjon om dette.

Hva det skulle vært informert bedre om

**Til de som ikke synes informasjonen har vært tilstrekkelig:
Hva burde det vært informert bedre om?**

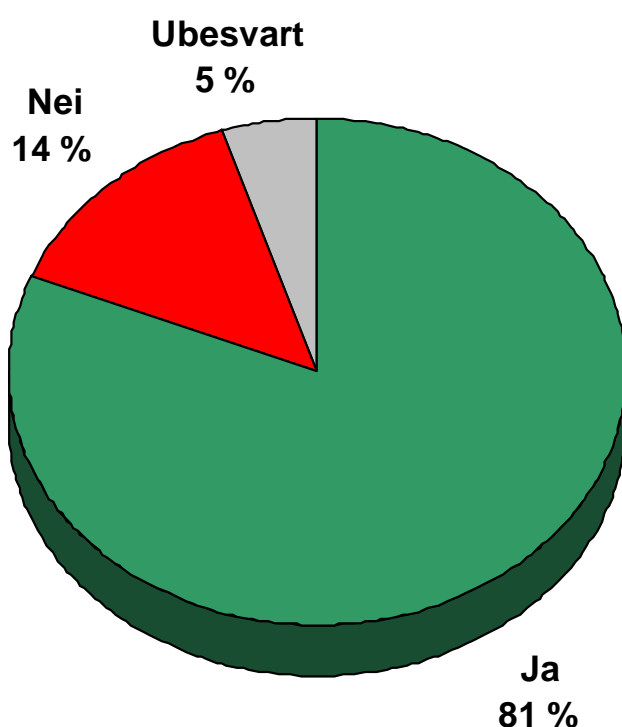
Svar fra kommunene:

- ✓ **Klarere retningslinjer**
- ✓ **Mer informasjon om praktisk gjennomføring – tilgjengelige eksempler på hvordan samordningen kan gjøres**
- ✓ **Informasjonen skulle kommet tidligere**
- ✓ For mye opp til den enkelte kommune å velge sin form for samordning, det er mange grader av dette, for lite krav til kommunene
- ✓ Mer informasjon om prinsippene og målsettingen bak den nye bestemmelsen
- ✓ Mer informasjon om § 7a
- ✓ Burde vært informert bedre om hva kommunene kan forvente av de private barnehagene, mao. hva lovteksten krever av de private barnehagene
- ✓ De juridiske sidene i en situasjon med full barnehagedekning. Hvem har det økonomiske ansvaret – kommunen eller de private barnehagene? Hvilke muligheter er for klage?
- ✓ De private barnehagene burde fått direkte informasjon fra BFD
- ✓ Fylkesmannen burde hatt mer ansvar

Om kommunen har informert de private barnehagene

Til de private barnehagene:

Har kommunen informert barnehagen om den nye bestemmelsen i Barnehageloven om samordning av barnehageopptaket?

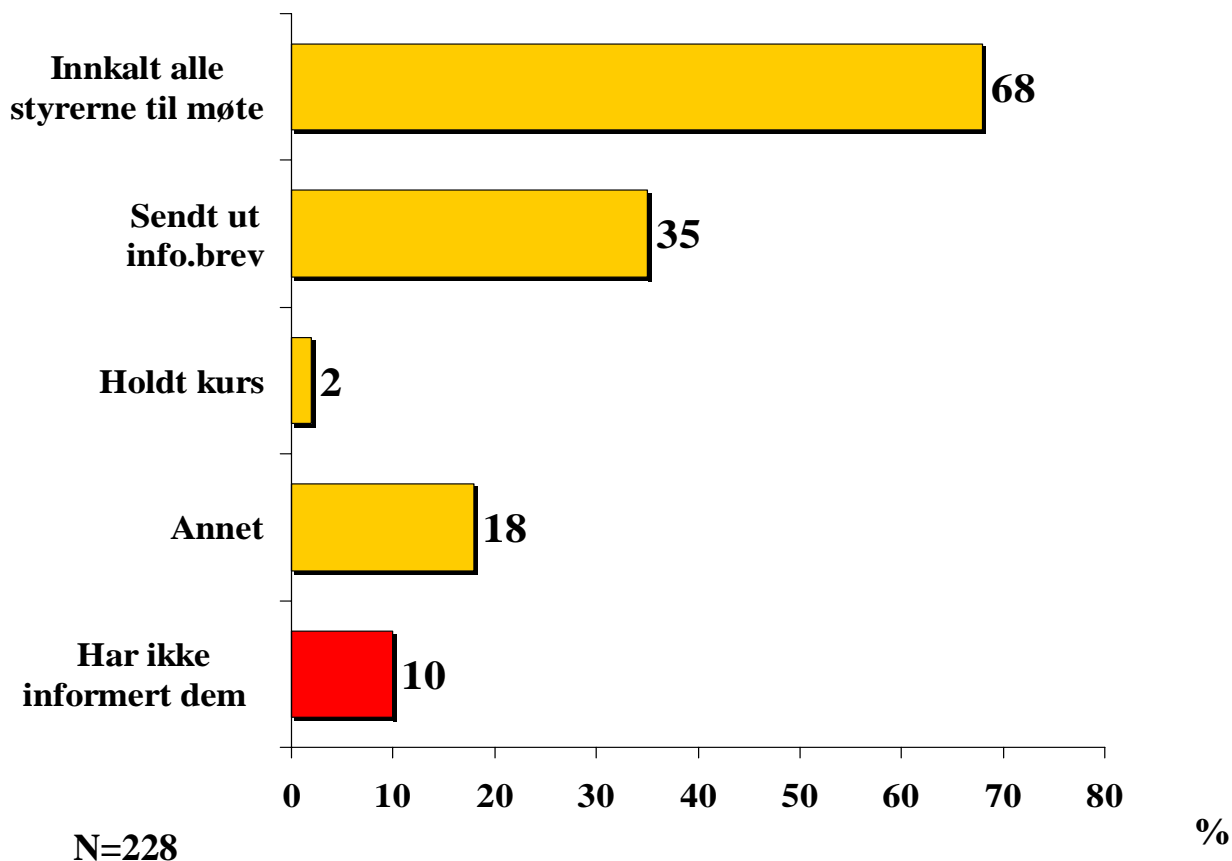


N=501

- ✓ Et overveiende flertall av de private barnehagene har blitt informert av kommunene om den nye bestemmelsen om samordnet opptak.
- ✓ Private barnehager i de store kommunene har i større grad enn de i små kommuner fått informasjon om samordning av opptak, andelene er hhv 85 prosent i kommuner med over 20.000 innbyggere og 71 prosent i kommuner med under 3.000 innbyggere. Dette er samme mønster som fremkommer i undersøkelsen blant kommunene.
- ✓ Det er kun små forskjeller mellom barnehager med ulik eierform. Det er også små forskjeller mellom barnehager som har deltatt i samordning tidligere og de som ikke har det.

Hvordan kommunene har informert de private barnehagene

Hvordan har din kommune informert de private barnehagene om den nye bestemmelsen om samordning av opptak?



✓ 68 prosent av kommunene har innkalt styrene i de private barnehagene til møte om den nye bestemmelsen.

✓ På "Annet" er det først og fremst møte med eierne som nevnes. Noen har nedsatt egne arbeidsgrupper i forbindelse med samordningen. Andre svarer at de har hatt samarbeid i mange år allerede, eller at de har jevnlig kontakt med de private barnehagene og at de derfor ikke har gjort noe ekstra.

✓ 7 prosent av kommunene som ikke har hatt samordning tidligere har ikke informert de private barnehagene særskilt om den nye kravet om samordnet opptak.

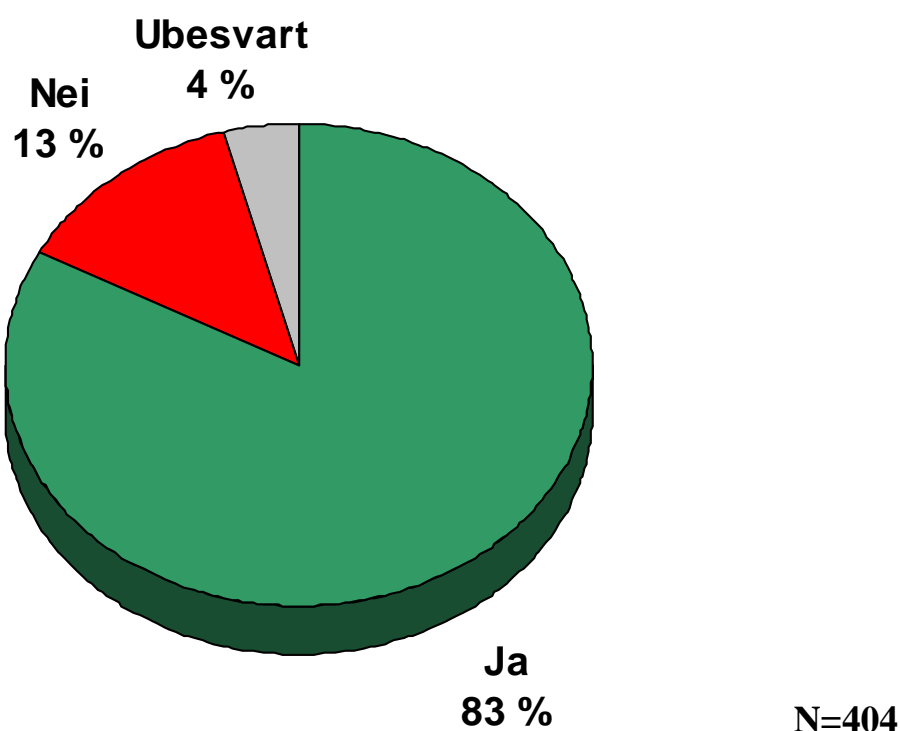
✓ Blant de kommunene som har full barnehagedekning er det 14 prosent som ikke har informert de private barnehagene om den nye lovbestemmelsen, mot 6 prosent i kommuner uten full dekning.

✓ Blant kommuner med under 3.000 innbyggere er det 19 prosent som ikke har informert kommunene særskilt om dette, mot 6 prosent i kommuner med over 20.000 innbyggere.

Om informasjonen til de private barnehagene har vært tilstrekkelig

Til de som har fått informasjon fra kommunen:

Synes du at den informasjonen du har fått fra kommunen har vært tilstrekkelig til å kunne ta del i samordningsprosessen?

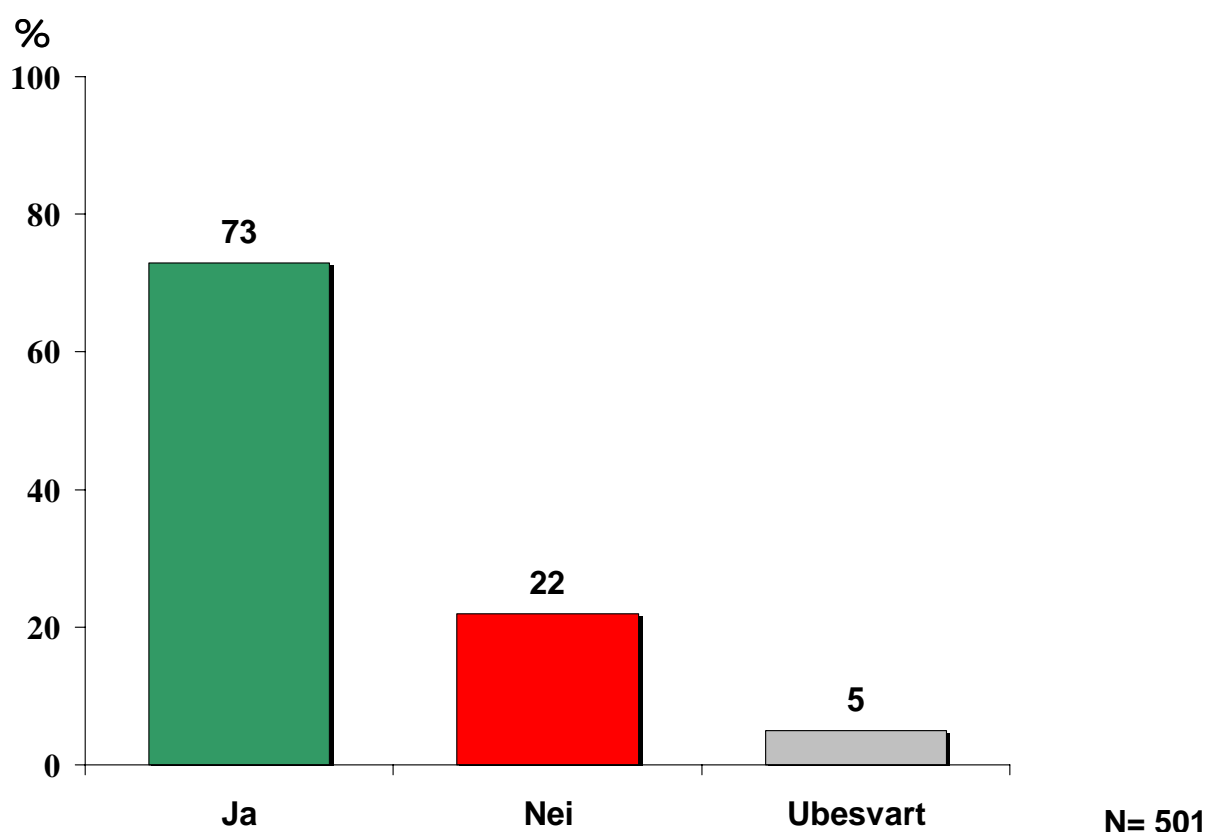


- ✓ **Blant de private barnehagene som har mottatt informasjon fra kommunen, er det 83 prosent som mener denne informasjonen har vært tilstrekkelig.**
- ✓ Dess mindre kommune den private barnehagen ligger i, jo mer fornøyd er barnehagen med den informasjonen den har fått av kommunen. Alle barnehagene i små kommuner med under 3.000 innbyggere synes den informasjonen de har fått er tilstrekkelig mot 78 prosent i kommuner med over 90.000 innbyggere.
- ✓ De barnehagene som drives av en pedagogisk eller ideologisk organisasjon er mer fornøyd med informasjonen enn barnehagene som er privateide. Andelene som synes at informasjonen har vært tilstrekkelig er hhv. 91 og 78 prosent.
- ✓ Hvorvidt den private barnehagen har deltatt i samordnet opptak tidligere påvirker oppfatningen om informasjonen som er gitt. Blant de som har vært med på dette tidligere, er det 91 prosent som synes informasjonen har vært tilstrekkelig, mens denne andelen er 74 prosent blant de barnehagene som ikke har deltatt i samordnet opptak.

Invitasjon til samarbeid

Til de private barnehagene:

Har kommunen invitert styrer eller barnehagens eier til samarbeid i forbindelse med etablering av samordnet opptak?



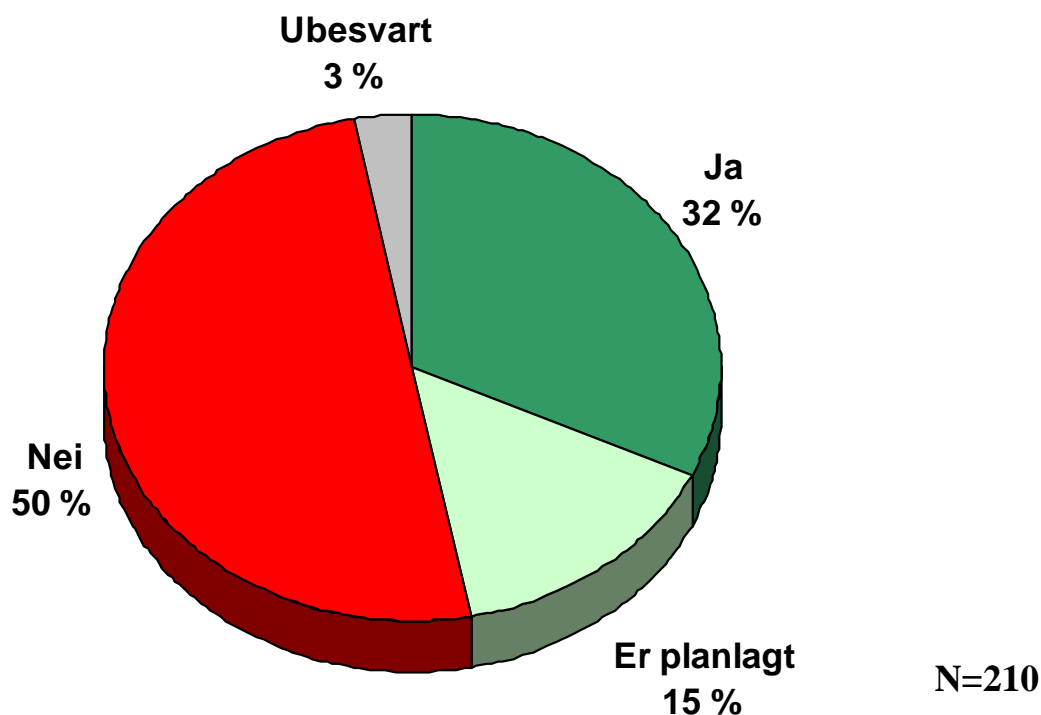
✓ **To av ti private barnehagene har ikke blitt invitert til samarbeid med kommunen om etableringen av samordnet opptak.**

✓ I barnehager eiet av privatperson er det 25 prosent som ikke har blitt invitert til samarbeid med kommunen mot 8 prosent av barnehagene eiet av pedagogisk eller ideologisk organisasjon. Dette kan henge sammen med at det i førstnevnte gruppe er en del familiebarnehager. Blant disse (barnehager med 1-9 barn) er det 35 prosent som ikke har blitt invitert til samarbeid i forbindelse med samordnet opptak.

✓ Blant de private barnehagene som tidligere ikke har deltatt i samordnet opptak er det 29 prosent som ikke har blitt invitert til samarbeid med kommunen om dette. Denne andelen er klart mindre blant de som har vært med på dette tidligere, 16 prosent.

Skriftlige avtaler mellom kommunen og de private barnehagene om samordnet opptak

Til de kommunene som skal ha samordnet opptak 2004/2005:
Har kommunen utformet skriftlige avtaler med de private barnehagene om hvordan samordningen av opptak skal skje?



✓ **En tredjedel av kommunene har formalisert samarbeidet med de private barnehagene ved å lage skriftlige avtaler.**

✓ Skriftlige avtaler er mer vanlig i store enn små kommuner. 44 prosent av kommunene med over 20.000 innbyggere har laget skriftlige avtaler om samordnet opptak mot 26 prosent av kommunene med under 3.000 innbyggere.

✓ Blant de kommunene som har hatt samordnet opptak før bestemmelsen om dette trådte i kraft, er det 40 prosent som har skriftlige avtaler med de private barnehagene om hvordan samordningen skal skje.

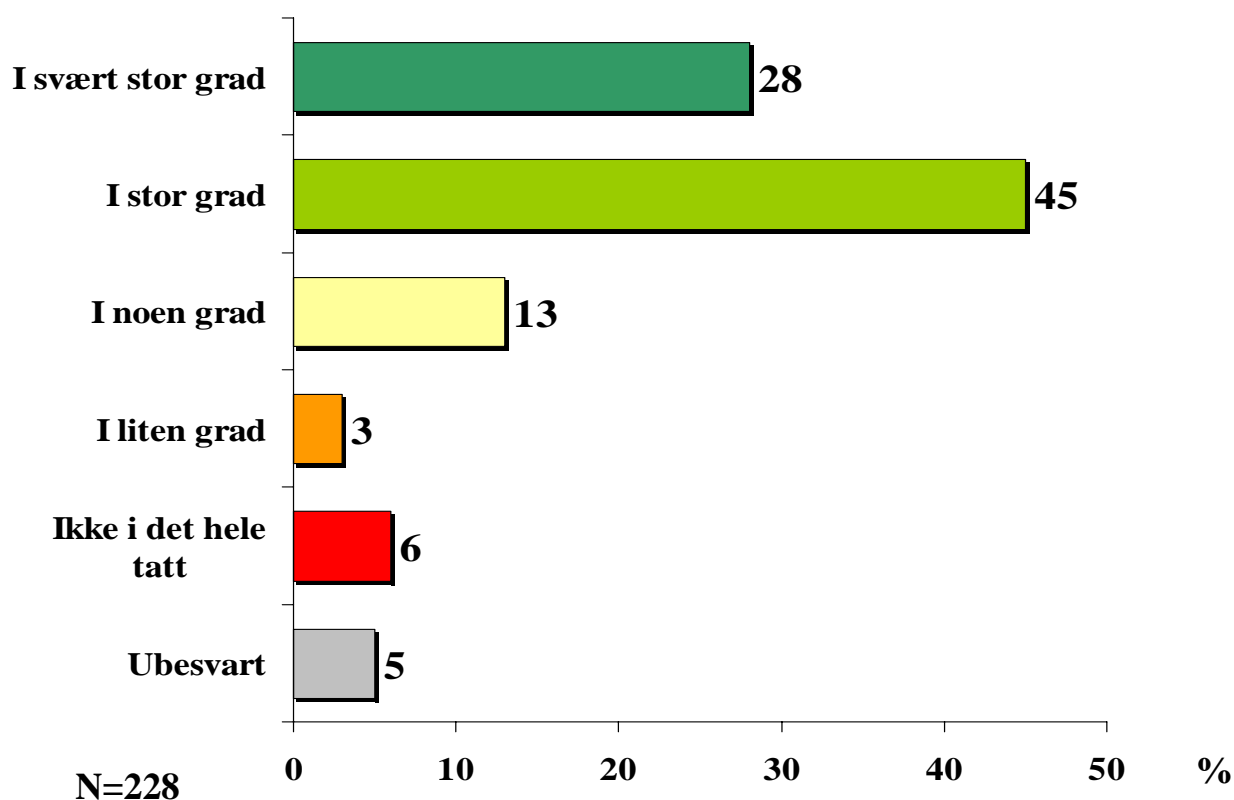
✓ Andel private barnehager har ingen betydning for hvorvidt kommunen har skriftlige avtaler med de private barnehagene.

Også de private barnehagene fikk spørsmål om de hadde en skriftlig avtale med kommunen om samordningen. 26 prosent av de private barnehagene oppgav at de har en slik avtale. Vi finner samme forskjell som blant kommunene med hensyn til kommunestørrelse og tidligere samordning. 42 prosent av barnehagene eid av en menighet/trossamfunn sa de hadde en avtale mot 23 prosent av de privateide. 21 prosent av familiebarnehagene (1-9 barn) har en skriftlig avtale med kommunen om dette.

De private barnehagenes deltakelse i prosessen

Til kommunene:

I hvilken grad har de private barnehagene deltatt i utformingen av hvordan samordningen av opptak skal skje?



✓ 73 prosent av kommunene mener at de private barnehagene har deltatt i stor eller svært stor grad i utformingen av hvordan det samordnede opptaket skal foregå.

✓ Dess større andel private barnehager, jo mer mener kommunene at de private barnehagene har deltatt i prosessen. I kommuner der de private utgjør over 50 prosent av barnehagetilbudet, er det 84 prosent som har deltatt i stor eller svært stor grad. Tilsvarende andel er 56 prosent i kommuner der de private utgjør under 30 prosent.

✓ Også barnehagedekningen synes å ha en viss betydning for i hvilken grad de private barnehagene har blitt tatt med i utformingen av samordnet opptak. Der det ikke er full barnehagedekning, er det 78 prosent som har deltatt i stor eller svært stor grad. I kommuner med full barnehagedekning er denne andelen 65 prosent.

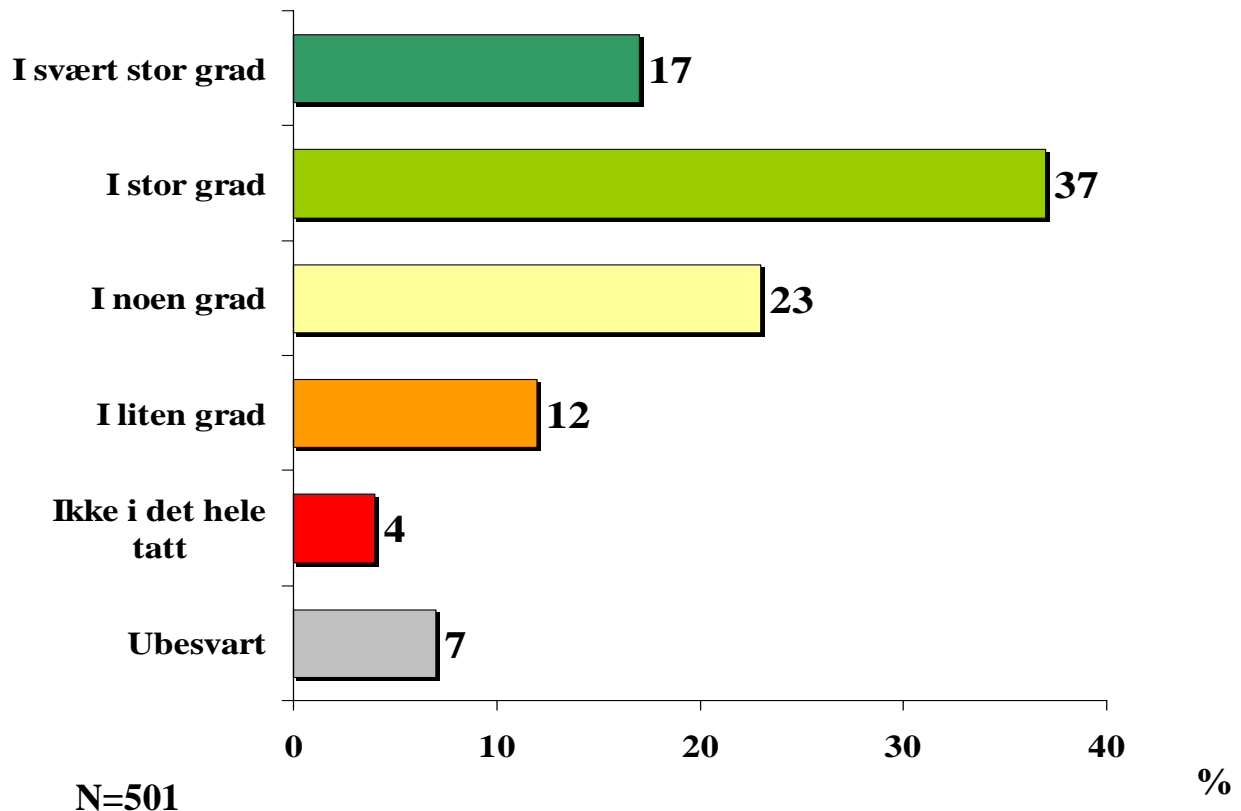
✓ Det er de mellomstore kommunene med 20.000 til 90.000 innbyggere som i størst grad oppgir at de private barnehagene har deltatt i utformingen av ordningen. I disse kommunene er det 90 prosent som oppgir at de private har deltatt i stor eller svært stor grad. Tilsvarende andel i kommuner med under 3.000 innbyggere er 52 prosent.

✓ I dette spørsmålet er det er liten forskjell mellom kommuner som har hatt samordnet opptak tidligere og de som ikke har hatt det.

De private barnehagenes innflytelse

Til de private barnehagene:

I hvilken grad opplever barnehagen å ha innflytelse på hvordan det samordnede opptaket skal foregå?



✓ 54 prosent av de private barnehagene mener de har hatt stor eller svært stor innflytelse på hvordan det samordnede opptaket skal foregå. 16 prosent mener de har hatt liten eller ingen innflytelse på dette.

✓ Dess større kommune barnehagen ligger i, jo mindre innflytelse opplever den enkelte barnehage at den har på utformingen av ordningen med samordnet opptak. Andelen som mener de har hatt stor eller svært stor innflytelse er 58 prosent i kommuner med under 8.000 innbyggere mot 39 prosent i kommuner med over 90.000 innbyggere.

✓ Den private barnehagens størrelse har også en viss betydning for den innflytelsen barnehagen opplever å ha. I små barnehager (familiebarnehager) med 1 til 9 barn er det 39 prosent som synes de har stor eller svært stor innflytelse på samordningen, mens den tilsvarende andelen i barnehager med over 45 barn er 65 prosent.

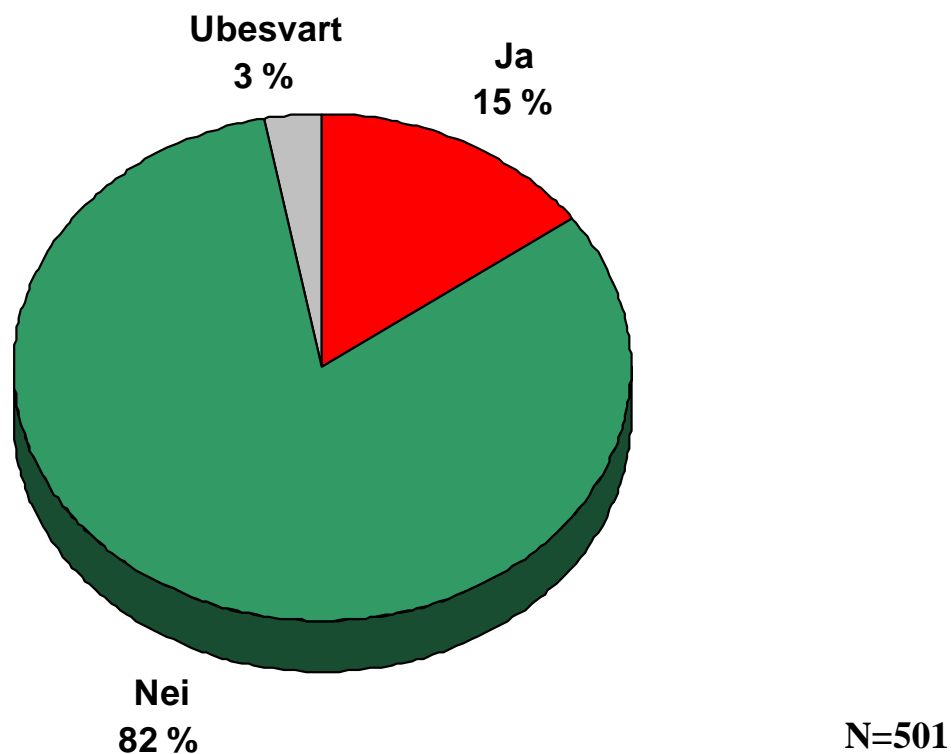
✓ Eierform i den private barnehagen har mindre betydning for opplevelse av innflytelse i prosessen med kommunen.

✓ Private barnehager i kommuner som har hatt samordnet opptak tidligere har større grad av innflytelse enn de som ligger i kommuner som ikke har hatt dette før. Andelene som mener de har stor eller svært stor innflytelse er hhv. 60 og 48 prosent.

Om samordningen har medført endrede opptakskriterier

Til de private barnehagene:

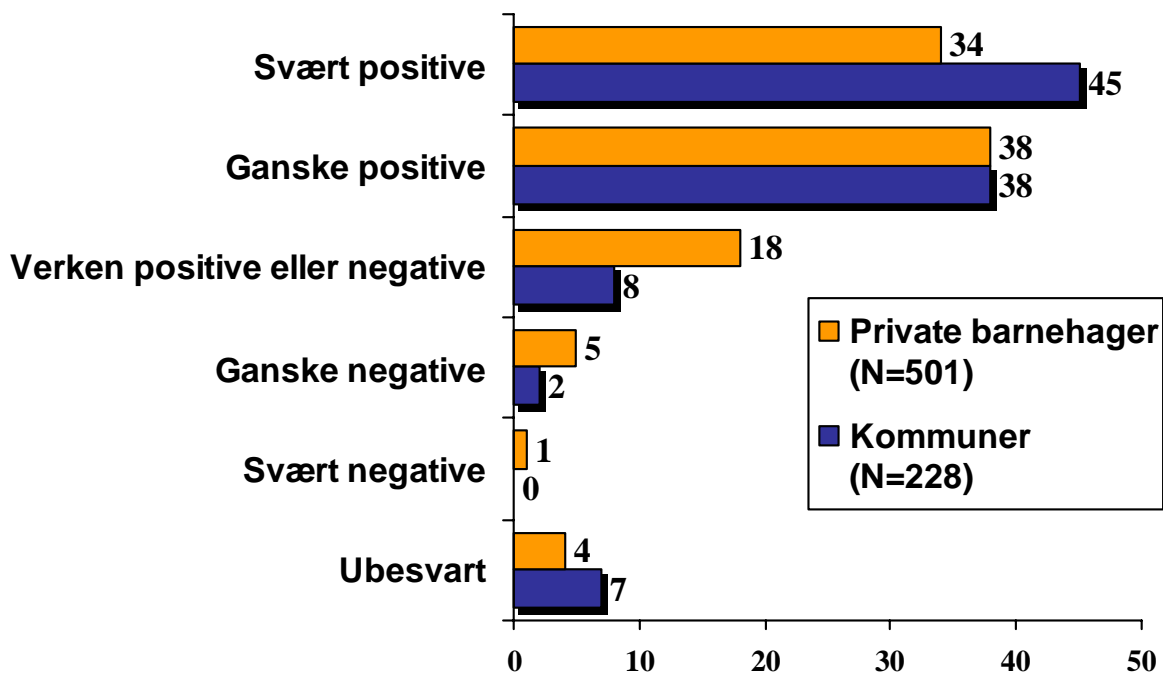
Har samordningen med kommunen medført at barnehagen har endret sine opptakskriterier?



- ✓ 15 prosent av de private barnehagene har endret sine opptakskriterier som følge av samordnet opptak.
- ✓ Andelen som har endret opptakskriterier øker med økende kommunestørrelse. 7 prosent av de private barnehagene i kommuner med under 8.000 innbyggere har endret opptakskriterier mot 20 prosent blant de som ligger i kommuner med over 90.000 innbyggere.
- ✓ Barnehagens størrelse har ingen entydig effekt på endring av opptakskriterier.
- ✓ Heller ikke eierform eller tidligere samordning har noen betydning for hvorvidt barnehagen har endret sine opptakskriterier.

De private barnehagenes holdning til samordnet opptak

Til de private barnehagene: *Hvordan oppfatter barnehagen formålet med samordning av opptak? Er dere:*
 Til kommunene: *Hvordan opplever du at de private barnehagene i kommunen stiller seg til kravet om samordning? Er de:*



✓ 72 prosent av de private barnehager oppgir at de er svært eller ganske positive til samordning. Også kommunene har oppfattet at de private barnehagene er positive til samordnet opptak.

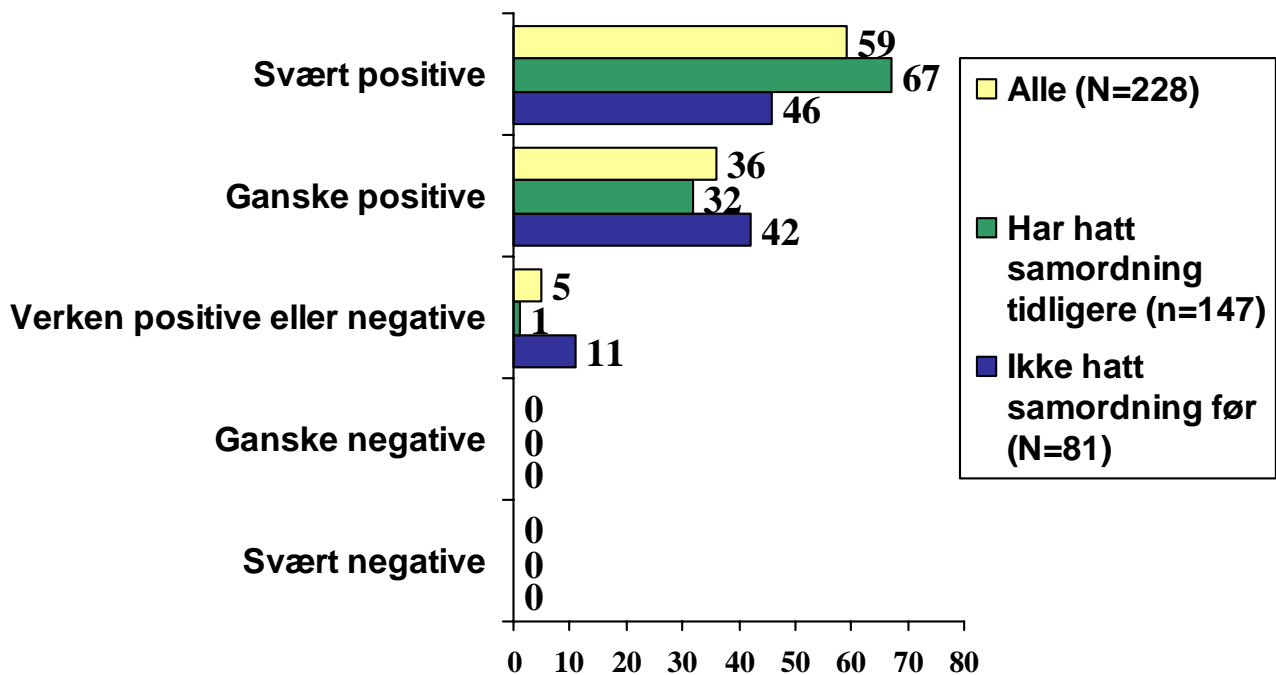
✓ Dess større kommunen er, jo mer positive oppfatter de at de private barnehagene er. Andelen som mener de private barnehagene er svært eller ganske positive er 59 prosent blant kommuner med under 3.000 innbyggere mot 88 prosent av kommunene med over 20.000 innbyggere. Blant de private barnehagene finner vi imidlertid en motsatt tendens. Det er de som ligger i små kommuner som oppgir å være mest positive og de i de store kommunene med over 90.000 innbyggere som er minst positive.

✓ I de kommunene som har hatt samordnet opptak før den nye bestemmelsen trådte i kraft, er det 81 prosent som mener de private barnehagene er positive til samordnet opptak, mens tilsvarende andel i de kommunene som ikke har hatt dette er 70 prosent. Dette samsvarer med det de private barnehagene selv oppgir. 83 prosent av barnehagene som har vært med på samordnet opptak tidligere er positive mot 62 prosent av de som ikke har deltatt i dette tidligere.

✓ Private barnehager som eies av menighet/trossamfunn er de mest positive til samordnet opptak, andelen positive er her 88 prosent. Der eieren er en privatperson, er denne andelen 64 prosent. Dette henger sammen med at de minste barnehagene med 1 til 9 barn (familiebarnehagene) er de som er minst positive, andelen er 59 prosent mot 76 prosent av barnehagene med over 27 barn.

Kommunenes holdning til samordnet opptak

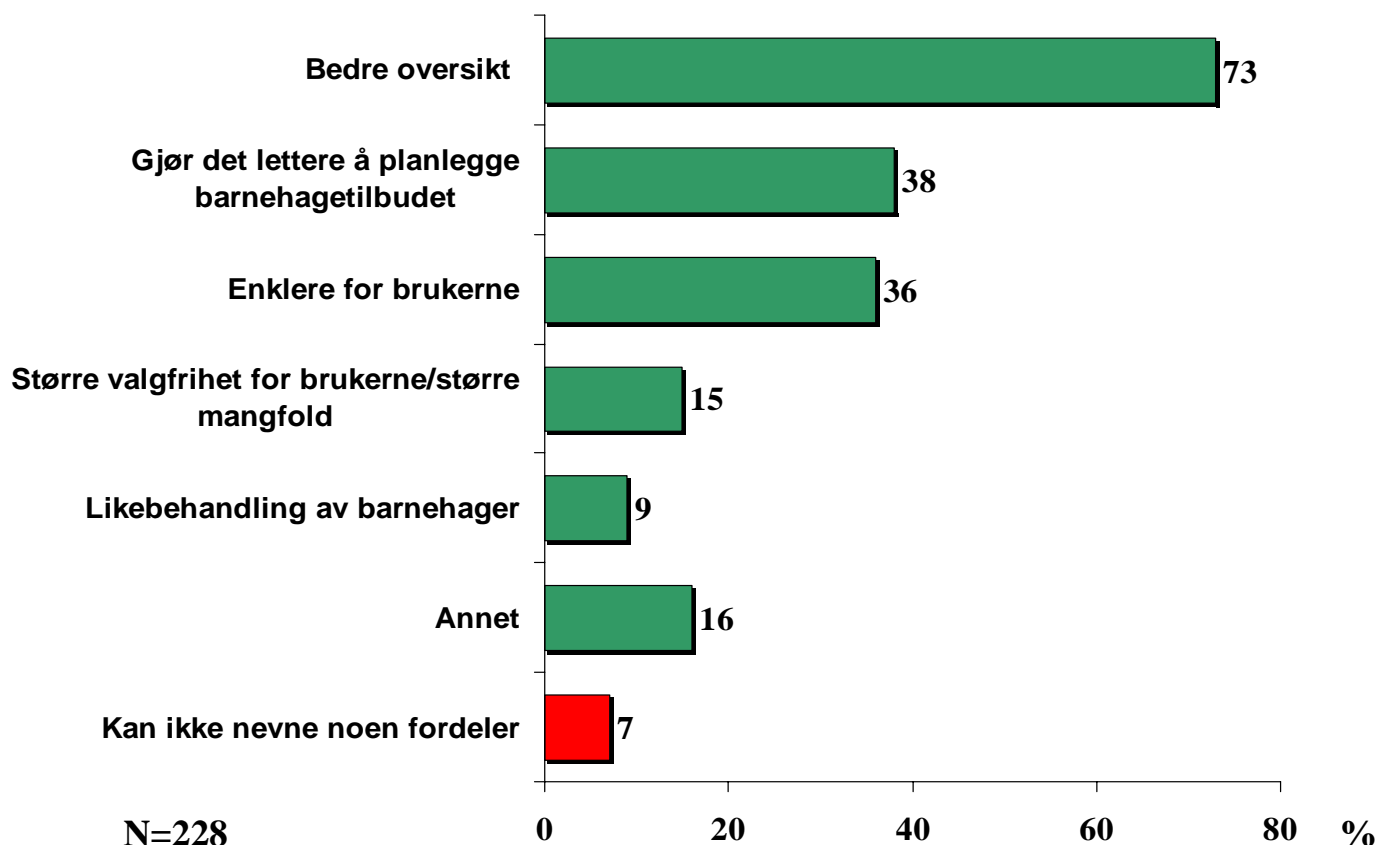
Hvordan oppfatter kommunen selv formålet med samordning av opptak? Er dere:



- ✓ **95 prosent av kommunene er positive til samordnet opptak.**
- ✓ Dess større kommunen er, jo mer positiv er den til samordning av opptak mellom kommunale og private barnehager.
- ✓ Kommuner med full barnehagedekning er noe mindre positive enn kommuner som ikke har full barnehagedekning. Andelen "svært positiv" er 66 prosent blant de som ikke har full barnehagedekning mot 51 prosent blant de som har det.
- ✓ Ikke uventet er de kommunene som har hatt samordnet opptak tidligere mer positive til formålet med samordning enn de som ikke har hatt dette tidligere. Andelen "svært positiv" er hhv. 67 og 46 prosent.
- ✓ Andel private barnehager i kommunen har liten betydning for oppfatning av formålet med samordnet opptak.

Fordeler for kommunene ved samordnet opptak

På hvilken måte er samordnet opptak til fordel for din kommune? Alternativene ble ikke lest opp. Flere svar mulig.



✓ **Bedre oversikt over tilbud og etterspørsel etter barnehageplasser er det kommunene ser som den største fordelen med samordnet opptak.**

✓ Dernest er det forenklingen for brukerne kommunene trekker frem og det at tilbudet blir lettere å planlegge.

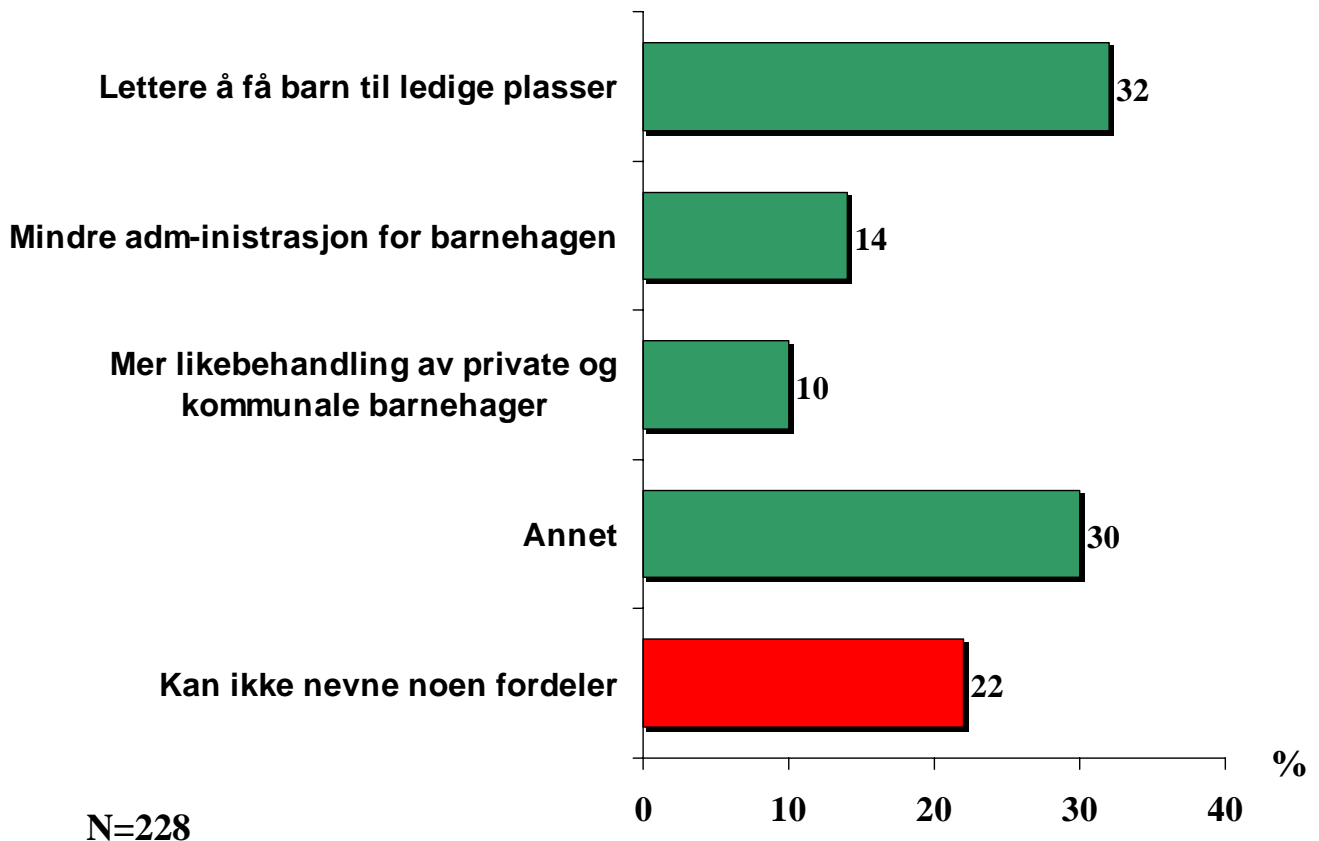
✓ Andre svar som kommunene nevner er:

- ✓ barnehagene blir bedre kjent med hverandre
- ✓ bedre utnyttelse av ressursene
- ✓ raskere behandlingstid
- ✓ felles frister for søknad i alle barnehager
- ✓ mindre papirarbeid for barnehagene
- ✓ bedre oversikt over barn som trenger spesialundervisning
- ✓ enklere å fordele barn med spesielle behov
- ✓ jevn fordeling av barn sørger for at barnehagene ikke konkurrerer hverandre ut

Fordeler for de private barnehagene ved samordnet opptak

På hvilken måte er samordnet opptak til fordel for din barnehage?

Alternativene ble ikke lest opp. Flere svar mulig.



✓ **At det blir lettere å få barn til ledige plasser er oppfattet å være den største fordelten med samordnet opptak for de private barnehagene.**

✓ Mindre administrasjon for barnehagen er deretter det som nevnes oftest.

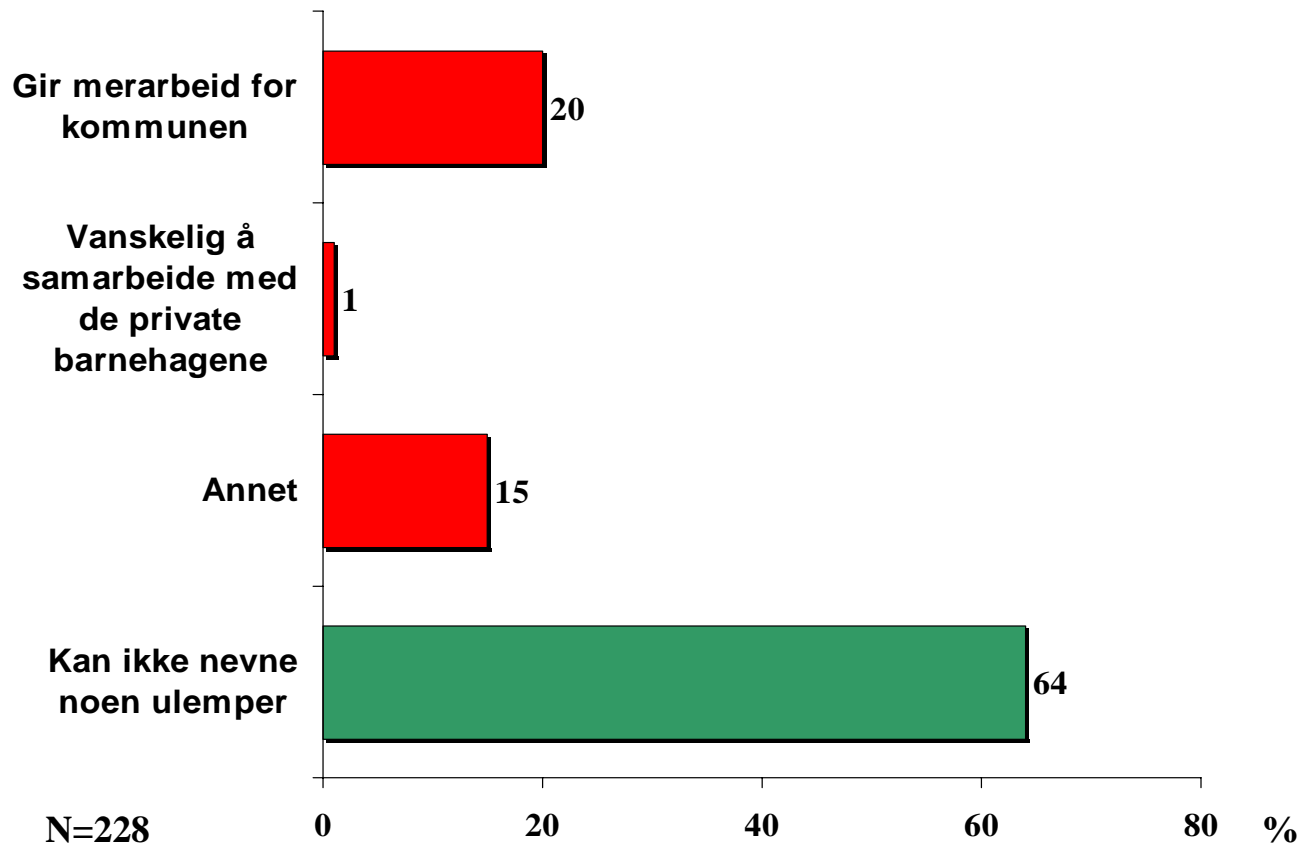
✓ Andre svar fra de private barnehagene er:

- ✓ gjør det enklere for foreldrene
- ✓ barnehagen får god informasjon om etterspørsel etter barnehageplasser
- ✓ barnehagen blir mer kjent/ anerkjent/ markedsført gjennom samarbeidet med kommunen og felles informasjon til brukerne
- ✓ bedre samarbeid med andre barnehager
- ✓ god integrering og god støtte fra kommunen
- ✓ korrekte/reelle søkerlister, hindrer "dobbelbooking"
- ✓ slipper å håndtere alle søkerne
- ✓ lettere å få barn som passer i gruppen og som bor i nærheten
- ✓ blitt mer organisert, del av et fellesskap, mer kontakt og støtte fra PP-tjenesten og barnevern,
- ✓ slipper konkurransemomentet
- ✓ større kundegruppe

Ulemper for kommunene ved samordnet opptak

På hvilken måte er samordnet opptak til ulempe for din kommune?

Alternativene ble ikke lest opp. Flere svar mulig.



✓ To tredjedeler av kommunene kan ikke nevne en eneste ulempe med samordnet opptak. Svært få synes det har vært vanskelig å samarbeide med de private barnehagene.

✓ 20 prosent av kommunene trekker frem at ordningen innebærer merarbeid for dem

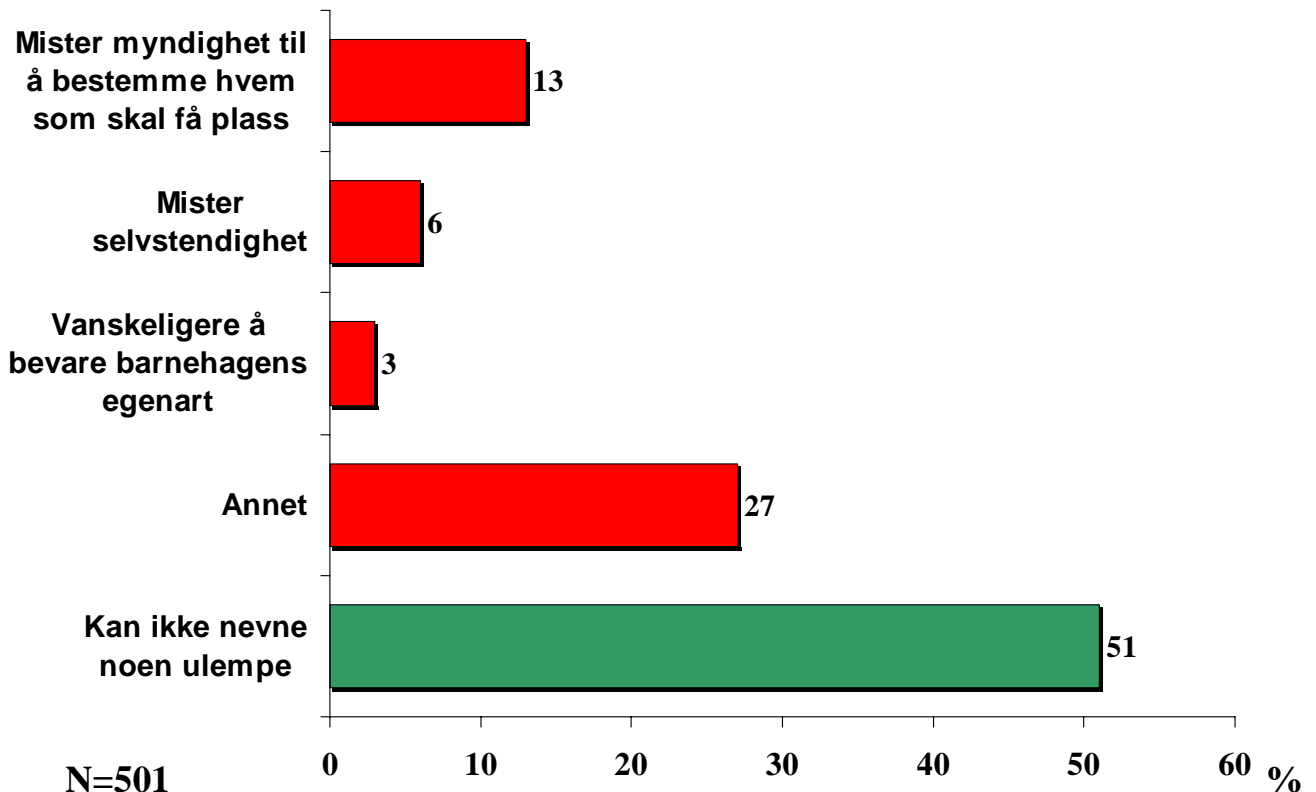
✓ Andre svar som kommunene nevner er:

- ✓ Ikke så relevant i små kommuner, uhensiktsmessig
- ✓ Ved full barnehagedekning blir prisen i de private barnehagene et problem
- ✓ Saksbehandlingstiden kan bli lang
- ✓ Utfordring å plassere barn med spesielle behov
- ✓ Enorm forhandlingsrunde med alle eierne
- ✓ Det økonomiske er ikke avklart, kan bli et ressursproblem
- ✓ Familiebarnehagene utgjør et ustabil moment, vet ikke fra år til år om de vil eksistere
- ✓ Kommunen sitter igjen med de "tyngste tilfellene"
- ✓ Familiebarnehagene kan bli skadelidende hvis de må ha samme opptakskriterier som andre, de vil helst ha egen barn (som ofte er drivkraften bak og motivasjonen for å opprette en liten familiebarnehage)

Ulemper for de private barnehagene ved samordnet opptak

På hvilken måte er samordnet opptak til ulempe for din barnehage?

Alternativene ble ikke lest opp. Flere svar mulig.



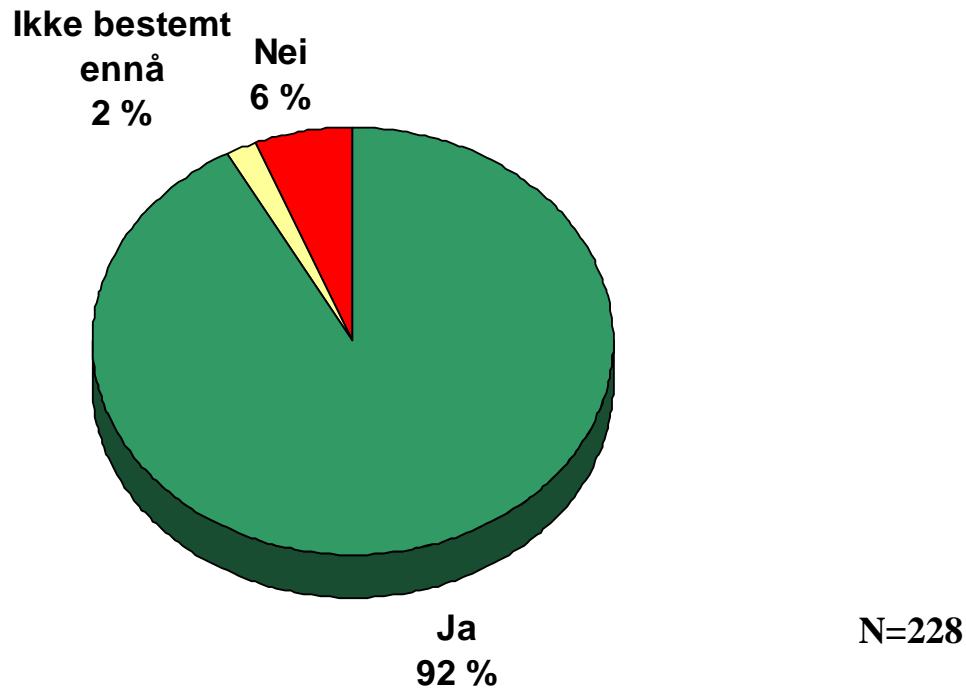
✓ Halvparten av de private barnehagene kan ikke nevne noen ulemper med samordnet opptak. Blant de som har hatt samordnet opptak tidligere, er denne andelen 60 prosent.

- ✓ Det svaret som nevnes oftest er at de mister myndighet til å bestemme hvem som skal få plass i barnehagen.
- ✓ Under "Annet" fremkommer en bekymring hos flere private barnehager for at kommunen vil fylle plassene i de kommunale barnehagene først.
- ✓ Det er også noen som er redd at opptaksprosessen vil ta lenger tid.
- ✓ Samtidig er det noen som uttrykker skepsis til å ta inn barn med særskilte behov.
- ✓ Noen tror det vil bli større konkurranse om barna, og da det kan oppstå problemer hvis ikke alle deltakerne følger spillereglene.
- ✓ Andre svar under "Annet" er:
 - ✓ Barnehagen blir mindre fleksibel
 - ✓ Har ikke tilgang til felles søkerlister, tungvint å måtte kontakte kommunen for å få vite dette
 - ✓ Samordningen krever mer papirarbeid og mer møtevirksomhet
 - ✓ Ved felles markedsføring er det en ulempe at private er dyrere
 - ✓ Ikke samsvar mellom søkernes og barnehagens interesser
 - ✓ Det blir ikke tatt nok hensyn til gruppens sammensetning

Andel kommuner der samordnet opptak vil bli gjennomført for barnehageåret 2004/2005

Til kommunene:

Vil opptaket for barnehageåret 2004/2005 bli samordnet i din kommune?



✓ **Det vil bli gjennomført samordnet opptak i 92 prosent av kommunene for barnehageåret 2004/2005.**

✓ 80 prosent av kommunene som ikke tidligere har hatt samordnet opptak vil gjennomføre det fra barnehageåret 2004/2005.

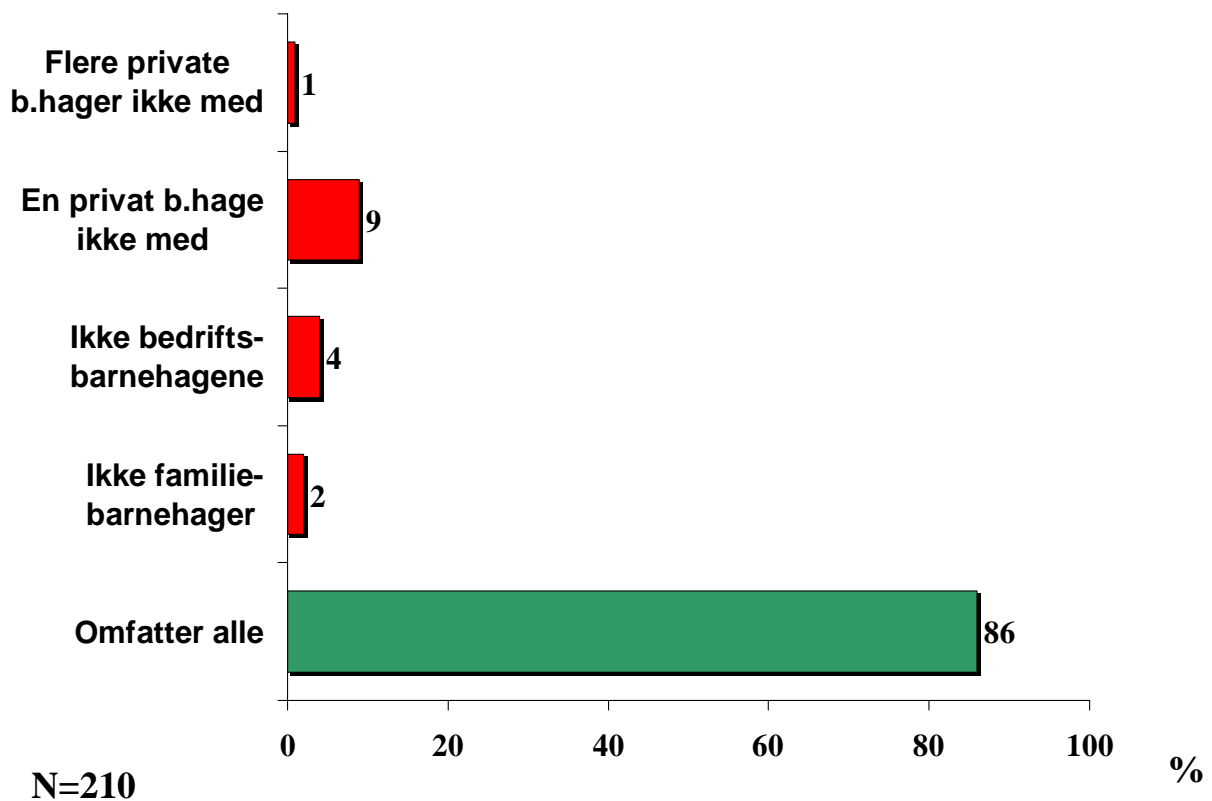
✓ Andel private barnehager i kommunen og full barnehagedekning har liten betydning for hvorvidt kommunen vil gjennomføre samordnet opptak. Kommunestørrelse har også mindre betydning. Unntaket er de aller minste kommunene med under 3.000 innbyggere hvor 9 prosent av kommunene sier at dette ikke er bestemt ennå.

✓ De private barnehagene fikk også spørsmål om det ville bli gjennomført samordnet opptak i den kommunen de lå i. 82 prosent av barnehagene svarte ja på dette, mens 8 prosent svarte at prosessen var satt i gang, men ville bli fullført i 2005/2006. Spriket mellom svarene fra kommunen og de private barnehagene kan forklares med at flere private barnehager ligger i kommuner med over 90.000 innbyggere, og i noen av disse vil prosessen bli fullført ved neste barnehageår. Det synes som om disse kommunene selv har krysset av for "ja" (kommunene fikk ikke alternativet "fullføres i 2005/2006").

✓ **Halvparten av de som ikke vil gjennomføre samordnet opptak for barnehageåret 2004/2005 begrunner dette først med for kort tidsfrist.** Andre svar er at det er en bedriftsbarnehage, studentbarnehage eller sykehusbarnehage.

Om samordningen inkluderer alle barnehagene innenfor kommunen

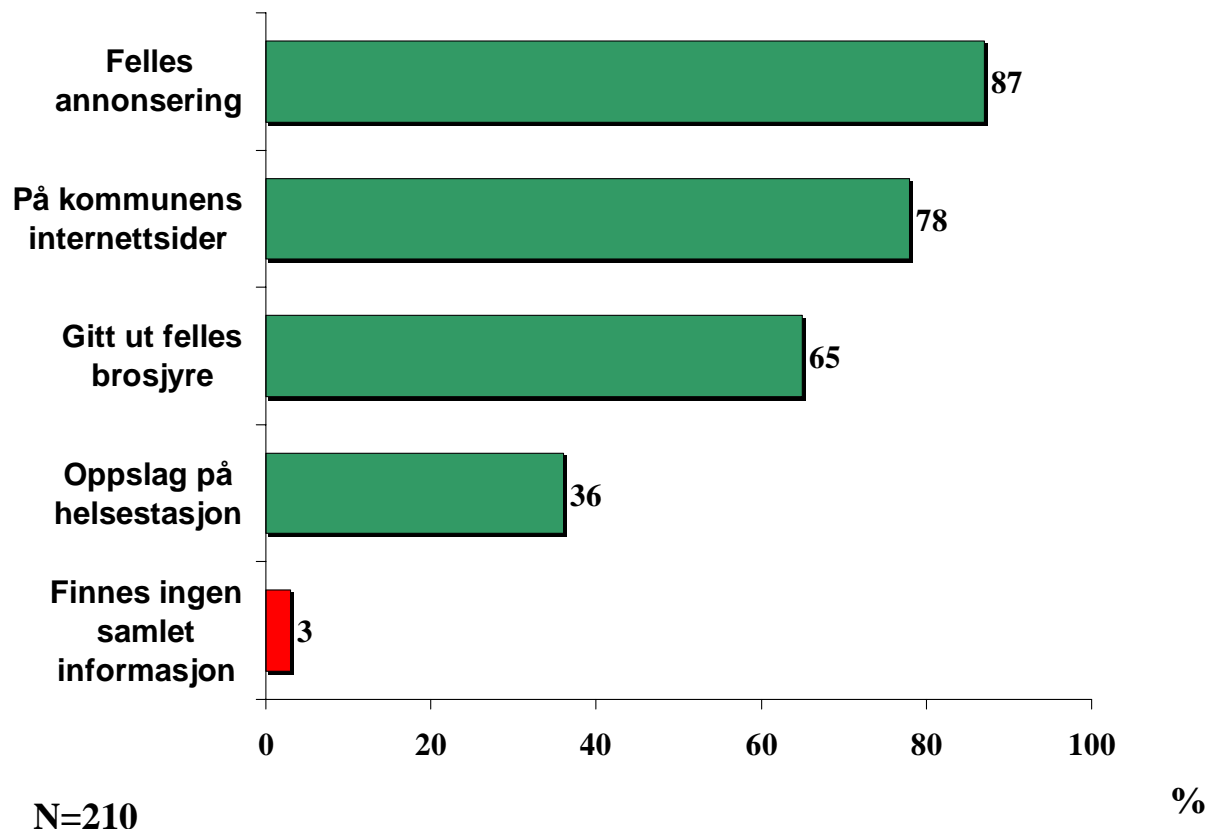
Til de kommunene som vil gjennomføre samordnet opptak:
Omfatter den samordnede opptaksprosessen alle barnehager i kommunen, eller er det noen som ikke er med? Alternativene ble ikke lest opp. Flere svar mulig.



- ✓ 86 prosent av de kommunene som skal gjennomføre samordnet opptak for barnehageåret 2004/2005 inkludere alle barnehagene.
- ✓ Dess større kommunen er, jo mer vanlig er det at noen private barnehager ikke er inkludert i samordningen.
- ✓ Hvorvidt man har gjennomført samordnet opptak tidligere har ingen betydning for hvorvidt man vil inkludere alle barnehagene.
- ✓ Barnehagene fikk også spørsmål om de vil delta i det samordnede opptaket. 96 prosent av barnehagene som ligger i en kommune der det skal være samordnet opptak skal delta i denne samordningen.

Informasjon til brukerne om det samlede barnehagetilbudet

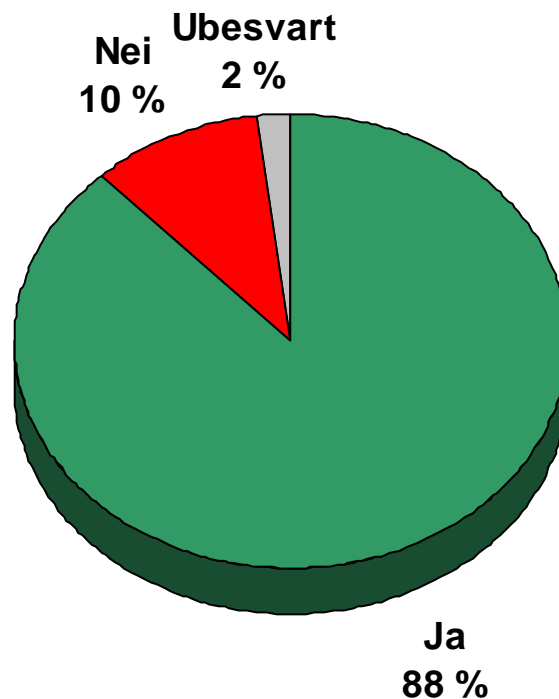
Til de kommunene som skal gjennomføre samordnet opptak:
Hvordan har/eller skal kommunen informere brukerne om det samlede barnehagetilbudet i kommunen? Alternativene ble lest opp. Flere svar mulig.



- ✓ Det vil bli informert om det samlede barnehagetilbudet i gjennomsnittlig 2,6 ulike kanaler. Hele 78 prosent av kommunene vil ha informasjon om det samlede barnehagetilbudet på sine internettsider.
- ✓ Mest vanlig er imidlertid å ha felles annonsering i lokalavis, kommuneavis eller lignende.
- ✓ Å gi ut felles brosjyre er mest vanlig i de store kommunene. 84 prosent av kommunene med over 20.000 innbyggere vil gjøre dette.
- ✓ Det er ingen forskjell i informasjon til brukerne mellom kommuner som har full barnehagedekning og de som ikke har det. Hvorvidt man har hatt samordning tidligere påvirker heller ikke grad av informasjon til brukerne.

Andel kommuner som benytter felles søknadsskjema

Til de kommunene som skal gjennomføre samordnet opptak: *Skal det for barnehageåret 2004/2005 benyttes et felles søknadsskjema for kommunale og private barnehager?*



N=210

✓ 10 prosent av kommunene som skal gjennomføre samordnet opptak vil ikke benytte felles søknadsskjema.

✓ Igjen er kommunestørrelse en faktor som skaper variasjon i svargivningen. 94 prosent av kommunene med over 20.000 innbyggere vil benytte felles søknadsskjema mot bare 74 prosent i kommuner med under 3.000 innbyggere.

✓ Kommuner med stor andel private barnehager i kommunen vil i større grad enn de andre ha felles søknadsskjema. I kommuner der de private utgjør over 50 prosent av tilbudet vil 93 prosent ha felles søknadsskjema.

✓ Barnehagedekning eller tidligere samordning har mindre betydning.

Utvalget - kommunene

Kommunestørrelse

Kommunestørrelse	Prosentvis fordeling av kommuner		Antall kommuner	
	Hele landet	Utvalget	Hele landet	Utvalget
Under 3000	16	14	46	32
3.000-7999	38	41	107	93
8000-19999	30	29	85	67
20000-89999	14	14	38	32
90000+	2	2	5	4
Totalt	100	100	281	228

Fylke

Fylke	Prosentvis fordeling av kommuner		Antall kommuner		Svarprosent pr fylke
	Hele landet	Utvalget	Hele landet	Utvalget	
Østfold	5	5	14	11	79 %
Akershus	8	6	22	14	64 %
Oslo	0	0	1	0	0 %
Hedmark	6	7	17	15	88 %
Oppland	6	6	18	14	78 %
Buskerud	6	6	16	13	81 %
Vestfold	5	4	13	9	69 %
Telemark	3	3	8	7	88 %
Aust-Agder	4	3	10	6	60 %
Vest-Agder	2	4	9	8	89 %
Rogaland	7	6	19	14	74 %
Hordaland	8	7	21	17	81 %
Sogn og Fjordane	5	6	15	13	87 %
Møre og Romsdal	8	9	23	21	91 %
Sør-Trøndelag	5	6	15	14	93 %
Nord-Trøndelag	5	6	13	13	100 %
Nordland	9	9	24	21	88 %
Troms	4	4	11	8	73 %
Finnmark	4	4	12	10	83 %
Totalt	100	100	281	228	81 %

Andel private barnehager

	Antall	Prosent
Under 10%	4	2
10 til 29%	54	24
30 til 49%	59	26
50% eller mer	111	49
Totalt	228	100

NB: "Hele landet" er de 281 kommunene som har både private og kommunale barnehager.

Utvalget – private barnehager

Fylke

Fylke	Prosentvis fordeling av private barneh.		Antall barnehager	
	Hele landet	Utvalget	Hele landet	Utvalget
Østfold	4	5	122	25
Akershus	15	13	427	64
Oslo	11	10	322	48
Hedmark	3	4	94	20
Oppland	4	4	96	22
Buskerud	5	6	156	28
Vestfold	5	4	136	21
Telemark	3	3	76	16
Aust-Agder	3	3	77	14
Vest-Agder	5	6	138	28
Rogaland	6	5	173	23
Hordaland	11	13	300	64
Sogn og Fjordane	2	2	47	8
Møre og Romsdal	4	3	113	17
Sør-Trøndelag	6	8	174	38
Nord-Trøndelag	4	3	111	17
Nordland	5	6	127	29
Trøms	3	2	86	12
Finmark	1	1	40	7
Totalt	100	100	2815	501

Eierform

Eier	Antall	Prosent
En menighet eller et trossamfunn	42	8
En pedagogisk eller ideologisk organisasjon	24	5
Foreldredrevet barnehage	184	37
Bedriftsbarnehage	21	4
Privatperson	229	46
Andre	1	0
Totalt	501	100

Antall barn i barnehagen

Antall barn i barnehagen	Antall	Prosent
1 til 9	76	15
10 til 18	113	23
19 til 27	99	20
28 til 36	46	9
37 til 45	36	7
46 +	131	26

✓ De 501 barnehagene fordeler seg på 158 kommuner. 58 prosent av disse er i kommuner med over 20.000 innbyggere.